

Józef Mikołaj Kos

[guwerner](#)

[uczeń](#)

Ur. 0.0.1680,

Zm. 17.6.1717, Wenecja

Dane rodziców

Jan Kos

Marianna Wolff z Ludinghausen

Wychowanie i wykształcenie

Z całą pewnością odebrał bardzo staranne wykształcenie. Być może odbył również [podróż edukacyjną](#) w młodości. Świetnie znał [język francuski](#), [niemiecki](#) i [włoski](#). Jest też prawdopodobne, że pobierał nauki w [kolegium jezuickim w Braniewie](#) (4 października 1700 roku został tam wpisany do klasy filozofii jego młodszy brat Jan Jerzy, przyszły chorąży chełmiński).

Etapy kariery dot. edukacji

Został oficjalnym wysłannikiem dyplomatycznym króla polskiego do [Wiednia](#) i [Frankfurtu nad Menem](#) w 1711 roku. Wtedy objął również stanowiska marszałka dworu oraz naczelnego [opiekuna](#) syna królewskiego (królewicza polskiego Fryderyka Augusta, późniejszego Augusta III Sasa), sprawującego pieczę nad jego wychowawcami. Kos pozostawał dożgonnie jego ochmistrem i [preceptorem](#) podczas zagranicznej [podróży edukacyjnej](#) królewicza, która objęła ziemie [niemieckie](#), [Austrię](#), [Francję](#) i [Italiją](#). Program edukacji obejmował prywatne lekcje oraz częste wizyty na dworach europejskich (m.in. Ludwika XIV). Kos nie tylko nadzorował nauki królewicza oraz prowadził politykę matrymonialną młodego księcia, lecz także udaremnił spiski mające na celu jego uprowadzenie, aby nie dopuścić do nawrócenia się królewicza na katolicyzm. Jako [preceptor](#) dążył do rozwinięcia w swoim wychowanku wrażliwości estetycznej. Zwracał też uwagę na poziom rozwoju gospodarczego w Europie oraz kwestie społeczno-ustrojowe, istotne dla przyszłego władcy. Dobierał nauczycieli dla Fryderyka Augusta, umieszczając m.in. w jego bezpośrednim otoczeniu [jezuitów](#), np. Koglera. W trakcie [podróży](#) pisał szczegółowy [diariusz](#) tego wojażu. Nie było mu dane dożyć konwersji królewicza na katolicyzm. Zmarł w [Italiji](#), krótko przed tym faktem. Bardzo dużą wartość dla poznania przebiegu edukacji i wychowania następcy polskiego tronu mają jego listy i sprawozdania (w tym krótkie diariusze) pisane w języku francuskim do króla Augusta II Mocnego.

Fakty z życia osobistego

Wywodził się ze szlachty chełmińskiej.

Kos zrobił błyskawiczną karierę urzędniczą. W 1696 roku był starostą szynwałdzkim, a później starogrodzkim. W 1709 roku uzyskał stanowisko wojewody inflanckiego. Okazał się zręcznym mężem stanu i dyplomatą, który uzyskał wysoki status w otoczeniu dworu królewskiego.

Żył w [XVII-XVIII wieku](#).

Bibliografia

Podmiotowa

1. Biblioteka Książąt Czartoryskich, Kraków, rkps 200, Józef Kos, *Listy*.
2. Biblioteka Książąt Czartoryskich, Kraków, rkps 511, Józef Kos, *Listy*.
3. Biblioteka Książąt Czartoryskich, Kraków, rkps 512, Józef Kos, *Listy*.
4. Biblioteka Książąt Czartoryskich, Kraków, rkps 513, Józef Kos, *Listy*.
5. Józef Kos, *Podróże królewicza polskiego późniejszego króla Augusta III (Niemcy – Francja – Włochy) 1711 – 1717*, wyd. A. Kraushar, cz. 1-2, Lwów, 1906-1911.
6. G. Lühr, *Die Schüler des Braunsberger Gymnasiums von 1694 bis 1776*, *Monumenta Historiae Warmiensis*, Bd 12, Braniewo, 1934.

Przedmiotowa

1. J. Gierowski, *Kos Józef Mikołaj*, *Polski Słownik Biograficzny*, t. 14, Wrocław, 1968-1969.